

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

EDINOST. z zhaja 2krat na teden vsako sredo in soboto o poludne. Cena za vse leto z prilogom 7 kr., za pol leta 3 kr. 50 kr., za četrt leta 1 kr. 75 kr. — Sama prloga same 1 kr. 50 kr. za celo leto. — Posamezne številke se izdajajo pri opravnosti na tržkam v Trstu po 5 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 6 kr. — *Naročnina, reklamacije in inserate prejema Opravništvo, via Torrente. • Nova tiskarna.*

Vsi deželi se pošiljajo Uradništvo via Torrente. • Nuova Tipografia; vsak mora biti frankiran. Rokopis ali posebna vrednost se ne vračajo. — *Inserati* razne vrste naznanih in poslanic se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnim črkami se plačuje za vsako besedilo 2 kr.

Vabilo na naročbo.

Nanaša je na vabilo v zadnjem številki, prosimo s tem še enkrat vse slovenske rodoljube, da podpirajo naše težavno podjetje in se pridno naročajo na Edinost ki bo po novem letu še boljše uredovana, nego je bila dosedaj.

Stare naročnike, ki so nam še kaj dolžni, pa prosimo, da svoj dolg poravnajo, ako jim je ljubo še nadaljnje prejemanje našega lista.

Edinost stane:

za vse leto	f. 6.—
s prilogom	« 7.—
za pol leta	« 3.—
s prilogom	» 3.50
za četrt leta	» 1.50
s prilogom	» 1.75

Uredništvo in upravnost.

Politika in poštenost.

Spisal dr. Franc Oblak.

Le tedaj, ko bi človek ne bil v svoji čeloti (mož in žena ob enem, ki naravoslovno mišljeno napravlja le enega človeka, če tudi napravlja dve osebi), ampak ko bi stalno bil osebno sam (mož sam in žena sama, ki ste toraj dve osebi, od katerih vsi navadni zaumki pravijo, da sta dva človeka, kar je opravičeno iz tega, ker vsaka oseba zase napravlja nerazdeljivo celoto — *individuum*); dalo bi se misliti, da se on ne nahaja v nobenem razmerju. Ker pa je tak položaj, kot protiven naravi, nemogoč, more se uže kot pravilo izreči, da vsaka človeška oseba ali aktivno ali pasivno se nahaja v stalnih razmerjih do drugih človeških oseb.

Ti razmeri so tako mnogovrstni in so najprej vrejeni po naravi samej, ki je vsakteremu vceplila čut za primerno in pravo; vsled tega čuta nastaja v vrejenem človeškem društvu

navada gotovo kot nezadostno pravilo za primerno in pravo; dalje pa je nastala cela vrsta zakonov (pisanih postav), ki vrejajo razne človeške razmere; in še je mogoče, da vsled človeškega življenja nastanejo novi razmeri in pravila, ki jih bodo vrejivali novi zakoni in nove postave, ali nemogoče je za vse strani človeškega življenja in za vse razmere in posamezne slučaje življenji sestaviti stalna in veljavna pravila. Če tudi ima po pravici povsodi v pravilnem društvu, tako ima posebno tukaj veljavno besedo umetnost, kako državo prav vladati, (è politikè tehne) t. j. ima tudi tukaj prvo besedo »politika«.

To dvojno lastnost politike, da namreč na enej strani mora poipirati svoje korake s pravičnimi navadami in dano postavo in na drugej strani storiti, kar je primerno in pravo, če tudi ni pisano in še ne navadi, toraj ne more izključevati njemu, ki se peča s politiko, dolžnosti, da je pošten. *

Gotovo se poštenost ne daje tako natanko naznačiti, da bi vsakdo morebiti nekaljeno spoznati in izrek: »nestori drugemu kar pametno nočeš, da bi drugi tebi storili, morebiti je celo pre malo določiven; le zgoli naraven čut za primerno in pravo zarad različnosti v notranjosti onih, ki se pečajo s politiko, daje malo zanesljivosti, da se ne bi zgodilo kaj neprimerenega v tej zadevi. Vsekako pa naj se od onih, ki se pečajo s politiko, ne sme reči: »Oni se vedejo hujši od goljufov, tativ in razbojnikov.«

V naznačenem okviru naj se v obče premika vsa vrsta mož, ki se pečajo s težko umetnostjo, katera morebiti vse strani družinskega in društvenega življenja, naj uže z močno

* Žalibog se nahajajo ljudje, ki z navadno nepoštenostjo dosežejo uspeh, pa abotno mislijo, da so Bog ve kako dobrí politiki.

kor da bi bila storila velik greh. O nežna nedolžnost.

Bilo je 22. maja popoldne, ko sem bil baš prost silnejših opravil. Hote se nekoliko razvedriti, vzamem nek časnik in čitam, ali odmora nikjer. Poloti se me otožnost. Mislim, mislim in vidim samo vse senčno v svojem položaju. To so v istini najtorubniji trenotki. Otožna duša promatra svoje dotičje s to in ono stvarjo; in vse vidi poraženo, vse podtrdi. Vse to pak samo radi jedne jedine nesreče, ki morebiti še ni takošna, kot si jo mislimo. In da ne bi bila! Kako je vendar mogoče mislit na bolje, ko vidim da leč na okolu in okoli sebe vse uničeno. Kako da ne bi mogel mislit še na njo, na njo, katere spomin mi gredi srce. Vendar čutim še gorkoto v svojem srcu: da, ljubim jo, ljubim jo nad vse.

Neopisna odočnost silil mi v možgane. Kar šel bi k njej roditeljem ter prosil za reko njenega. Ali — zopet pomislek — zopet premislek. Kaj potem? Mari me hode potem ljubila, spoznavaš mojo naglost, mojo prehitro odočnost, mojo jurš po najbolj neprispavnej strani. Ne. Nočem tega.

Treba mi tolažbe. Izkušenega človeka uteha bi mi koristila. — Smiljal bi se mi: to je gotovo, ter svetoval, njo podskam. Lepa red. To hočem storiti. Čas, čas, on izleči moje rane. In Slavka, trdorsčna ta deva, spozna, da znam biti i jaz hladnokrvnim ...

Nekega dne koncem maja meseca v jutro

roko ustvarjajo in branijo in vodijo največje interese kake države (državniki in diplomati), ali naj z državljani na korist države in v zmislu vlada-jočih državnikov opravljajo svoj posel (politiški uradniki), ali naj, kakor se godi po ustavnih državah in pri ljudovlakah, varujejo koristi države in ljudstva, katerega zastopajo (ljudski zastopniki), ali naj slednjič po javnih glasilih razpravljam javne zadeve (časniki).

Ali — kaj pa tedaj, če se mora tisti, kdor ima dotično nalogo, pečati z nepoštenim nasprotnikom? Ali je tu primerno in prav, če se morebiti slučajno v javnosti prešibke poštene moči morajo umikati prevagovalnim, nepoštenim močem? Tu velja v vsakem obziru to, kar jurist imenuje »inculpata tutela« in ni dvomiti, da, kdor se je v kakej zadevi odpovedal poštosti, mora dovoliti v prvo v tej in v vseh pripadajočih zadevah vse posledice one odpovedi.

Kaj pa, kadar se je batí, da bi kdo morebiti z nepoštenimi sredstvi prečrpal dobrohotne namere? Tu mislim je jako krivično in s tem nepošteno kar naravnost uničiti nasprotnika, previdno pa je pridobiti ga za svoje namene, ali pa določiti ga k temu, da vsaj molči.

Zivljenje je tako obširno in prav mnogo je praošanj, ki se morejo rešiti zdaj in ki se bodo stavila in rešila kaj. Pri vsem pa morajo človeka, ki se z javnimi, ne z zadevami lastne ali priljubljene osebe peča, voditi ne-premakljiva in nepremenljiva pravila, ki se zajemajo iz najviših načel in slone na večnej Resnici in Modrosti.

Deželní zbori.

Tržaški.

II. seja dne 28. decembra ob 6^h, uri zvečer.

Predseduje dež. glavar dr. R. Bazzoni, vladu zastopa dvorni svetovalec vitez Ri-

poklicme Ivo na vse zgodaj. Tržansko društvo projektovalo je v ta dan izlet v vas B., kjer je priredila čitalnica veselo igro s tombolo in plesom.

Sedemo na voz. Družba je bila od samih tržanskih celebrijet, l krasnega spola ni manjkalo. Slavka in Sofijen bilo, premda sem bil slišal, da dojdeti.

Sofija mi je naznanila z vizitko, da ni uspeha z mojo stvarjo. Slavka se sicer odločno ne protivi, a čudna je čudna... Tako mi je razdevala nežna ročica srčno mojo zadevo. Blaženo sočutje!

Po banketu se pripeljejo Slavka, Sofia in njeni roditelji. Povabljen sem bil k njim v družbo. O divni trenočki, koje sem prebil na strani gospice Slavke. In ta lokav človek, Ivo, kako vragoljato je sedel nama nasproti, Sofiji na strani ter se mi pomenljivo nasmejaval. Posreči se mi, da primem Slavko za roko, ki je počivala v krilu: Ona mi jo pusti, toda mrtvo.

Pri plesu vrtela se je z manoj liki lahkemu perescu. Dojde mazurka. Čakal sem je neizrečeno težko.

In tukaj, ko sta obe srci bili tako blizu, razdelil sem jej malo po malo vse, kar sem imel na srci. Dolgo časa je zadrževala, posmehljivala se mi prijazno in slednjič se jej lice zresnil — —. Zmagala je ljubezen vse predose.

Slavka se je naslonila na moja prsa.

Očesci je imela rosni. — —

naldini. Prečita se zapisnik zadnje seje. Combi stavi predlog, da bi se prepriredil volilni red za trgovsko zbornico in sicer tako, da bi bila zbornica razdelena v tri sekcije: trgovsko, obrtniško in brodarsko.

Ta predlog se izroči posebnemu odseku, kateri ga ima pregledati in o njem poročati. V ta odsek so bili voljeni: Combi, Burgstaller, Riedmüller, Pitteri, Boccardi.

Iz poročila dež. odbora je razvidno, da so bile po cesarju potrjene te le po trž. dež. zboru sklenene postave: Postava, s katero se je odpravil zalog za normalne šole, namesto tega pa vpeljal davek na dedinke v korist ljudskim šolam; postava gledje poljskega varstva; postava o prisotjnosti za domovinsko pravico in postava o novih mestnih mejah.

Poročilo dež. odbora se je brez debate vzel na znanje. Potem je začela razprava o novej lovskej postavi, katero je predložila vla.

Burgstaller, Križanac in Nabergoj so govorili proti načrtu, češ, da bi bila tako postava tržaške okolice tako skodljiva in so si pridržali, da stavijo predloge.

Postava, se je potem izročila dež. odboru, (mestnej delegaciji) da jo natančno pregleda in ako treba popravljeno zopet predloži zboru.

Odbor se je na to račun zaloga zemljisčne odvez, prav tako se je odobril račun šolskega zaloge, kateri je znašal konec leta 1885 f. 411.974.36.

Dohodki tega zaloge za leto 1877 se odstopijo mestu za vzdrževanje mestnih ljudskih šol, in dovoli se mestu zajem 250.000 for. za zidanje novega šolskega poslopja v starem mestu. Konečno se je obravnavala resolucija predložena po dež. odboru, ki se glasi blizu tako: Glede na to, da Trst po odpravi prosti luke zgubi 100letno zgodovinsko pravico, naj bi vla skrbela, da se mesto odškodevuje v gospodarskem obziru s primernimi napravami in naj bi vla tudi uže skoro osnovala v Trstu Italijansko juridično fakulteto, za katero je dež. zbor uže večkrat prosil. Ta resolucija naj se izroči ministrskemu predsedniku in naj se tudi v tem zmislu napraviti prošnji na poslansko in gospodarsko zbornico.

Burgstaller je na to izjavil, da so se Tržaški državni poslanci za zgodovinske pravice Trsta mnogo potezali v drž. zboru. Potem je nasvetoval Venezian da se tirja popolna univerza.

Pri glasovanju pa je bila sprejeta z veliko večino resolucija nasvetovana po dež. odboru.

Pred glasovanjem so se odstranili trije slovenski poslanci; prvi je odšel Nabergoj.

S tem je bila končana II. seja.

Danes zvečer bo tretja in jutre četrta seja in naj bi tudi konec zborovanja.

Konec: Leto in dan je uže minolo, odkar sem preživel sladke ljubezni prelepé čase. Razdelil sem Slavki, da otrineva na jug, na naš slovenski jug, kjer je razprostrito našemu delovanju širno polje. Trda ledina, obdelovanja potrebna raztegnena je pred nami med našim bratiskim narodom, ki je potreben naobrazbe in prosvetne. Vse to in še več sem govoril Slavki, ko je stopila pred me z solzami v očeh reko: Ne pojtem!

Lahko mi je bilo sicer zmoči njene navadne pojme o naših južnih bratih; a ločitev od družine bila jej je težja. Ali slednjič sem ipak ostal zvest svojim uzrom. Uže Gregorč pravi:

* Z uži se nikar ne bori!

Slavka se je udala mojim nazorom; in ker je sledila mojej ljubezni, udala se je i mojim uzrom, svetej slovenskej ideji.

Dostavek pls.: Ko sem bil zapisnik uže priredil za tisek, dojde mi od prijatelja pismo, v kojem piše med drugim to-le: Dakle stvar si uredio. Pazi, da si zaboravio upotriebiti i svoju ulogu; jer če dočujem, neče biti dugo tega, da vodis i Ti svoju Scfiju k oltaru ... Čestitam!

Svet pač sodi po sebi. Večkrat se varal, a po koji put i pogodi pravo. Svet se izpremlja v svojem mišljenoj, uzor pak ostane.

PODLISTEK.

Tovarišev dnevnik.

Trošek.

Moj cvet.

Odlomki iz življenja J. P.

(Konec). glej št. 102.

Zaljubljen človek nikakor ni v družbi preveč gostobeseden in niti jaz nisem bil, Sofija je vedno govorila, Slavka in jaz moral sva jej odgovarjati. Odgovori so bili več potov zmedeni, kakor da mislimo vsak svoje. Molče sva prenašala pikre besede Sofijene kritike o razmišljenosti. Uporabil sem vsako priliko, da sem sele morebiti za trenotek vstopiti v modrine Slavki nega česa. Ko smo se vrnili, stopil sem po predlogu mlajše sestre Slavki na stran. Hotela je Sofija, da deli z sestro čast mojega spremljevanja.

Ob nekej prilici, ko je šla Sofija trgov divjih cvetov, očutiš sem se, stisnel jacičje Slavki drobno ročico, koje se je prijel bel listek.

To je Vaše, gospod, dejala je vidno zarudeval.

Bilo je moje, dražestna gospodičina, ali prosim Vas, da blagovolite sprejeti. Ni me več pogledala, dokler se nisem poslovil od njih. Na obrazu sem spoznal, ko je spravila listek, da je tako pri srci, ka-

Goriški.

Četrta seja 17. dec. Deželni glavar na znani, da presveti cesar je blagovoli potrditi dodatak k postavi za pozgodovanje Krasa ki je bil sprejet v lanskem zasedanju deželnega zabora in ki je razširil omenjeno postavo na nekatere občine v goriški okolici, ki prej niso bile sprejete v rečeno postavo. Potem predloži vladin načrt postave zastran osebnega zaznamovanja za varstvo deželne kulture postavljenih in zapriseženih čuvajev, ki se izrodi po predlogu dr. vit. Tonkija pravnemu odseku. Ko načnati glavar še nekatere doše peticije, preide zbornica k dnevnemu redu in potrdi račun za l. 1885 in proračun za l. 1887 gozdnarskega zaloga, o katerih je poročal baron Locatelli. Na predlog deželnega odbora, o katerem je poročal vitez Pajer, dovoli se občini Romans razen 500 gld., katere je dobila od deželnega odbora, še drugih 1500 gld. kot preplača za popravljanje jezov, katere je je pretrgala povojenj preteklo jesen. Predplača se bo povračala 10 let v enakih odplačilih.

Dr. vit. Tonkli poroča o načrtu postave veljavne za mesto Gorico, zadevajoče posilno nalaganje doklad v založbo obresti in razdolžitvenih odpadl na občinsko posojilo, dovoljeno 16. dec. 1885. Sprejel se v tretjem branji dotedan načrt postave, ki se predloži presvitemu cesarju v potrjenje.

Občini Renški dovoli se razdelitev občinskih zemljišč, o kateri je poročal dr. Abram, tudi v tretjem branji. Vsled tega preidejo v izključljivo last posameznih občinarjev uže določeni kost na zemljiščih: Dolgo Brdo, Kamnarija, Visoko in Gmajna belega kamnja. Vsak deželnik bo imel pravico vpisati na svoje ime svoj delež v javni zemljiški knjigi in davkarskem katastru. Na prašanje deželnega odbora kranjskega, o katerem je poročal Ivan Gasser, pooblasti se deželnim odborom goriškim, naj sklene z dež. odborom kranjskim pogodbo, da bo pošiljal še 10 let svoje malopridržbe v ljubljansko posilno delavnico, katero mislijo razširiti, ker prihajajo sedanji prostori pretešni.

Peta seja. 21. dec. Ko se prebere in potrdi zapisnik prejšnje seje, naznali deželni glavar, da veleslavno c. kr. namestništvo v Trstu je izrazilo željo, naj bi se proračun za deželni zalog in proračun zemljiško-odveznega zaloga kmalu rešila, da bi dobila še pred novim letom najvišje potrjenje. Dež. glavar omeni, da tej želji je že ustrezno, ker proračun deželnega zaloga pride že v tej seji na dnevni red, proračun zemljiško-odveznega zaloga za l. 1887 pa v prihodnji seji. Prošnja pripravljanega odbora za 6. mednarodni svid za zdravstvo in ljudoslovje, ki ima biti na Dunaju l. 1887, vzame se na znanje. Došle peticije se izročijo peticijskemu odseku. Računa za leto 1887 bolškega in deželnega občinskega zaloga potrjuita se v svotah, navedovanih po finančnem odseku, o katerih je poročal dr. Gregočič. O računu in proračunu dež. zaloga poročal je dr. Manovich. Za leto 1887 preuičarjenih je glede tega zaloga: rednih potrebščin 151.701 gld., rednih dohodkov 80.520 gld., rednega primankljaja 71.181 gld.; izrednih potrebščin in primankljaja 38.441 gld.; skupnega primankljaja 109.622 gld. Da se pokrije ta primanklja, naj bi se tirjala: 1. doklada po 12%, na skupno vsoto državne najemnine hišnine in obrtnic, dohodnine; 2. doklada po 10%, na skupno vsoto državnih zemljiščnih davkov; 3. doklada po 20%, na užitnino vina, mošta in mesa; 4. davčina 50 kr. od vsakega hektolitra na drobno potečenega vina. Predlog se sprejme soglasno.

Sledijo poročila deželnega odbora. Po nasvetu dr. Pajerja odobri se sklep dež. odbora, da dobi Valentin Cvek, sin ranjkega Leopolda, nadučitelja v Sežani, še za eno leto vzgojno podpora 60 gld. in drug sklep, po katerem se je dovolila Amaliji, vdovi po ranjku Vicencu Črnemu, učitelji v Šempetru, izredna podpora 150 gld. Dvema učencem obrtniške šole v Marijanu dovoli se podpora po 40 gld., dvema po 25 gld. in enemu 20 gld. Albini Tuzziju, učencu na tehnologičnem zavodu na Dunaju, potrdi se podpora 70 gld. za mesec april in maj 1886. Sprejme se na znanje podelitev stipendij v znesku 360 gld. učencu za rezijarstvo v imenovanem zavodu; tako tudi podpora 60 gld. dana Fr. Komelu, učencu podkovske šole v Ljubljani, ter podpora 50 gld. dana pravniku J. Zužku. O vseh teh točkah poročal je Jožef Gasser. Po nasvetu istega poslanca v imenu deželnega odbora sprejme se načrt postave, po kateri se proglašajo kot skladovne ceste: 1. cesta od Kozariča do državne ceste nad Vočami na mestu, imenovanem »Vrh melu«; 2. cesta Vočjedrage skozi Bukovico, Bilje, Dolenjo in Gorenjo Verjetojo do skladovne ceste v Š. Petru; 3. cestni kos, držec od prejšnjene ceste do Renškega mosta čez Vipavo. O prošnji tržške občine zastran doneskov, ki bi jih imel deželni zalog plačevati za potire stroške, preide zbor na dnevni red. Poročal IV. Gasser.

Poročilo peticijskega odseka o vladnem pozivu, da bi dežela pomagala ustanoviti in vzdrževati obrtniško šolo v Trstu, od-

loži se za naslednjo sejo. O peticijah da bi dežela pomagala staviti most čez Sočo iz Podgorje v Stračice, poročal je pl. Dottori stavlja naslednji predlog: 1. deželni odbor naj pretresa gospodarske in denarnne nastopke, katere bi imel nov most čez Sočo, ako bi se stavljal in odpril občnemu prometu, ter naj stopi v dogovor z lastniki tovarnic v Podgorje in v Stračicah, z visoko vladno in z prizadetimi občinami, kako bi se dalo delo izvršiti; 3. naj izda denar, ki je potreben za tako pretresanje in pozivedovanje tudi po izvedenih v rečeni namen, naj vse poskrbi, kar je potrebno, da bi se v najkrajšem času odpril občinstvu rečeni most s primerno širjavo in z dohodnimi cestami, ter naj določi in izda potrebne stroške kolikor mogoče nizke, a če le mogoče tako, da bi se pobrala moština, kolikor se da manjša od one na sedanjem državnem mostu. Zbor je ta predlog sprejel. Oglejskemu kristijanskemu muzeju dovoli se podpora 100 gld.; Ani, hčeri ranjkega Fr. Pajerja, dež. računskega uradnika, 40 gld. Prošnja Boštjana Carrara, da bi se mu dala mesečna podpora iz zaloga za ranjene vojake, odstopi se dež. odboru, v česar področje spada ta zadeva. Ob 7. uri sklene dež. glavar sejo.

Istrski.**VI. seja.** Navočih 22. zastopnikov.

Za predsednikovim poročilom, da je vrla predložila zakonske osnove glede poljskih čuvajev ter da je namestništvo priobčilo ministersko odloko, katera poziva deželne zbole, da skoraj začno razprave o proračunu za l. 1887, prestopi se na dnevni red.

Zastopnik dr. Campitelli poroča o proračunu desetinskega odkupa (ezonerje) za leto 1887. in zatem odpre predsednik splošno razpravo. Vstane dr. Laginja in predno še spregovori, opozorjuje ga predsednik, da je sedaj splošna razprava, naj se torej ne spušča v malenkost.

Governik začne potem hrvatsko in nadaljuje Italijansko ter presoja ta proračun iz gospodarskega, pravnega in političnega stilista. Posebno poverja nečloveško postopanje pri izbirjanju dolgov posameznikov, kateri znašajo danes nad 500.000 gld., ter izreče svojo bojzen, da na tem potu Istra postane skoraj avstrijska Irska. Posebno v tistih občinah, katero so pri zadnjih volitvah glasovali za hrvatsko stranko, postopa se na način, da mora človek moralno dvojiti, da li smo v avstrijski ustavnej državi. Slednjč stavi te le predloge:

1. Posiva se dež. odbor, da poravnava obvezne zaklade zemljiščega odkupa za leto 1887. z ostatkom blagajne deželne zaklade.

2. Deželni odbor naj nastoji pri c. kr. vladu, da se skoraj reši odloka dež. zboru od 3. decembra 1885 in da se takoj ustanovi vse eksekucije za zaklado desetinskega odkupa.

3. Ako bi razprave z vlogo ne imelo vespeha, naj deželni odbor uže za bodoče zborovanje pripravi zakonsko osnovo, po katerej bi dežela prevzela desetinske dolbove zasebnikov ter zahtevala samo povračilo kapitala v majhnih, večletnih obrokih.

4. O proračunu zaklade desetinskega odkupa za leto 1887 naj se prestopi na dnevni red.

Govori zatem vladin zastopnik ter izreče, da smo gotovo v Avstriji, dasi tudi bi se po besedah gosp. Laginja moglo o tom dvojiti in misli, da bi bili mogli dolični seljaki, kateri so šli v Porečje, iti h katerej koli bližnjej oblasti se pritožiti. Zato ker smo v ustavnej državi, more se vsakdo, komur ni kaj po volji, pritožiti. Besede g. dr. Laginja pa smatram brez vsake znamenitosti. (Večina odobrava.)

Dr. Gambini vstane v imenu deželnega odbora, izrazi svoje prepričanje, da se dež. zbor ne bude obračal na besed dr. Laginja, ker je ta predmet njegova slabost, o katerem vsako leto govori. Razjasnjuje zatem zgodovino zemljiščega odkupa ter izreče konečno svojo nado, da zastopnik Laginja svoje predloge prekliče.

Dr. Laginja ga zavraža s tem, da mu je zgodovina odkupa znana in da ostane pri svojih predlozh, ker ga predgovornik ni prepričal. Akoso ovi predlogi letos obširnejši od jan., opozoruje, da bodo v bodoče obširnejši, kajti on ne misli odjenati, dokler se predmet ne reši. Nelojalno pa se mu zdi iz njegovega govora posamezne besede izbirati in jih kritikovati. Nadalje odgovarja tudi vladnemu zastopniku, da bi se moglo po posameznih slučajih dvojiti, je li smo v Avstriji. Gledje pritožiti je žalibog navada, da se pošiljajo dolične stranki na poročanje, proti katerej so napete.

Dr. Gambini izreče, da niti on niti drugi Italijani niso nelojalni in v dokaz temu niso za Laginja predloge v korist Slovanov in v škodo Italijanov. Italijani so bratovsko sprejeli Slovane ter ž njimi delili vse dobro in zlo, tako hočajo tudi ne-povoljni sezona ter z njimi deliti ter misli, da Slovani ta požrtvovani patrijetom spoznajo in to ni ne italijansko ne slovansko domoljubje, ampak italijansko! (Dobro! na večini galerija aplaudira.)

Poročalec dr. Campitelli misli, da je predgovornik uže dr. Laginja izdatno

pobil ter pravi, da se je pri pobiranju davka moralno na posilna sredstva priti, ker se iz lepa ne more nič iztrjati.

Pri podrobnejši razpravi želi dr. Laginja nekatere razjasnjenja, toda dr. Amoroso mu ne ve drugo odgovoriti, nego naj ne meša raznih stvari.

Pri rubriki »apokritje« stavi zastopnik Spinčič te-je prelog:

»Deželni odbor naj dade razdeliti dolgov desetinskega odkupa brez vtičanja obveznikov in izvršiti dolične katastralne vpise na ime posameznih dolžnikov samo na njihove svote; ako to ne bi bilo mogoče, naj se posreduje pri vseh davkarskih uradih, da opozore dolžnike, da morejo prisiti za razdeljenje in slednjič naj ne zahtevajo od posameznikov več kakor morejo plačati. Govornik podpira svoj predlog s posameznimi slučaji, v katerih so se velike svote zahtevale od posameznikov, koje so spadale na več strank. Sam okrajni glavar koperski se je bil predlagal izrazil, da se ti dolgorvi solidarno tirjajo. Narod pa je treba podučiti, ker ne ve, kaj storiti.«

Dr. Gambini odgovarja, da prvi del predloga ni mogoče v obzir vzeti; glede drugega pa je uže storil deželni odbor svojo dolžnost ter jo bo tudi nadalje. — Ker je bilo videti, da predsednik ne ve, kako bi dal tej stvari glasovati, predlaga zastopnik Spinčič, da se sprejme drugi del, ako se res ni mogoče na prvega obzirati. Ta je bil zatem sprejet in to je bilo vse glede ezonerja, kajti predlog dr. Laginja so padli. (Glasovali so zanj samo zastopniki Jenko, Laginja in Spinčič.) Razpravljaj se je potem predlog dr. Laginja za zidanje ceste Klan-Paka.

Dr. Amoroso je zagotovil podporo v imenu dež. odbora, toda dolične svote se da ne more določiti.

Koncem so bile volitve predsednika dež. odbora in dveh namestnikov. Oddalo se je 19 glasov ter je bil izvoljen predsednik dr. Gambini z 17 glasov. Hrvatski zastopniki so oddali bele listke. Volitve namestnika od strani vsega zboru se je udeležilo 18 zastopnikov; izvoljen je bil dr. Venier z 17 glasovi. Namestnika volitve od strani veleposetnikov udeležilo se je samo 5 članov ter je bil izvoljen dr. Lius z 4 glasovi.

Politični pregled.**Notranje dežele.**

Exodus nemških poslancev »puro sanguis« iz českega deželnega zboru kujudem i njih prištabem ne obrodi dobrega sadu. Nemški časniki uže jadikujejo, da to za Nemce na Českem ne bode dobro. Češki deželni namestnik in deželni maršal sta 26. t. m. odpotovali na Dunaj; ne more se skoraj dvomiti, da bosta o tej zadevi osobno poročala grofu Taaffeju i mogoče celo cesarju. Nemci »puro sanguis« so v svojem napahu stvar pretirali in s tem storili veliko politično napako; zdaj jim je uže žal, ali prepozno je. Tolkо bistromnim lučenim Nemcem bi vsaj moralno biti znano, kaj je politična mržnja pomogla Hrvatom, in kaj exodus Čehom iz državnega zboru; kdor ne dela, ta le obužava in je na svetu mrtev, kdor vrže od sebe orožje, ta je zmagan. To velja povsod, posebno pa v političnih borbah. Če se tedaj češki čestokrvi Nemci nečejo udeleževati razprav českega deželnega zboru, nobeden jih ne bode k temu silil, ali prosil, kulturni in politični razvoj českega kraljestva pa zaradi tega ne bo trpel, vršil se bode brez njih, pa ne njim v korist, ker ne bodo imeli več nikogar, ki bi se mogel zanje potegnoti. Politična stranka, ki se odtegne delovanju in borbi, nema več životne pravice, ker ona se je odpovedala javnemu življenju, podobna je človeku, ki sleče suknjo in v vodo skoči, da utone. — Velika in znana grešnica je stranka, ki se ja českemu deželnemu zboru odtegnola. To je uže Božja sodba, da se velik grešnik ne spokori, ampak koraka naravnost proti jami, v katero se zvrne, ker so mu oslepele dušne oči. In ta Božja sodba je pravida, ker satanu jemlje oblast, dobrim duhom pa unema srce za vse dobro in blago.

V ogerskej poslanskej zbornici je trgovinski minister 24. t. m. predložil zakon sko osnovo glede pokritja primanjkljajev očeske deželne razstave, kateri primanjkljaj znaša 1.143.000 gld.

Na Ogerskem je neka ministerska kriza. Poročili smo uže, da je ogerski trgovinski minister Szechenyi odstopil. Na prošnjo ministarskega sveta pa se je udal, da bode začasno še posloval. Ko pa se konča razprava o proračunu, potem se utegnò v

ministerstvu zgoditi nekatere promembe.

— Ogerskemu ministerstvu ni prav mehko postljano; Madjari so hudi ljudje in še hujši politikarji; če tudi o politiki večinoma nemajo nobenega pravega razuma, vendar mnogi madjarski politikarji še danes misijo, da »extra Hungariam non est vita«, in vsacemu je tudi znani madjarski »globus«. Madjari so pri vsem tem le majhen narod, brez sorodnikov, narod, ki se ne množi več, ki je prišel uže silno jugom v roke, ki dela leto za letom nova dolgo in prodaja hrvatska posestva za silne potrebe. — Zgovornost in sposobnost sedanjega ministarskega načelnika ga še precej dobro vzdržuje; a če pada sedanje ministerstvo, če ne bo več Tisza, ki Madjare še zna voditi, ker si je pridobil njihovo zaupanje, če bo država vedno v dolgov leži, kaj potem? Potem nastopi pršanje — »To be, to no be, is the question« — ker madjarski narod je majhen in neploden narod, mal i neplodni narodi pa po naravnih zakonih ne morejo imeti bodočnosti, ampak zagnó jih počasi valovi velikih narodov v globočino večne temote. To premisljevanje bi pred vsem Madjarom pristovalo.

Vnanje dežele.

Bolgarsko pršanje. Iz Bukreša se 24. t. m. poroča, da so v Sistovu predzadnjem nedeljo in ponedeljek ruski pristaši hoteli polstisti se policijske prefekture in brzjavnega urada, da jim je pa izpodletelo. Mnogo ljudi so vsled terabuke zaprili, menjem poslanca Anova, kateri je bil voditelj pri uporu; pripeljali so ga v Ruščuk in zaprili. — Iz Pariza se poroča, da je ministarski svet sklenil, naj minister zunanjih zadev sprejme bolgarske poslanke čisto oficijelno, pa kakor privatne ljudi. — Iz Kolina pa se brzjavlja, da je bolgarska deputacija vrne v Bolgarijo brez vespeha, kar je uže tako gotovo, namerjava neki Bolgari za bolgarskega kneza voliti grofa Gabrijela Pejačeviča, potomca nekdanje bosniško-bolgarske vladarske obitelji. Grof je uže meseca septembra popotoval po Bolgariji.

Ruska vlada je angleškej v vzhodnej Aziji račun prekržala. Angleška seje priča, da kupi od kitajske vlade ustje reke Timen-Ula in zaliv Gaškovic ter tako napravi utrdbi nasproti Vladivostoka in Rusiji pot zapre. Ruska in kitajska vlada pa ste sklenili pogodbo, po katerej je prva drugoj odstopila omenjeno ustje in zaliv ter tako pustila na cedilu Angležu, ki so morsko globočino tam uže merili in delali načrte, kako bi Vladivostok zaprili. Na Angleškem je zarad t

DOPISI.

Iz Povirja. 18. dec. (Izv. dop.) — (Občinske zadeve). Od mnogih strani se glasē pritožbe o slabem gospodarstvu občinskih zastopov. To izvira od toč, ker nekateri občinski zastopi ne umijo, ali nočajo umeti, da je njih prvi poklic skrb za splošno občinsko dobro, za blagostanje, red in alogo. Večkrat se v občinske zastope silijo in pri volitvah tudi prodró kričati, brezvestneži, ali taki ljudje, kateri bi radi kazali mogočno svojo roko, ki so polni napuha, ki gledajo le nase, za svoje soobčinarje pa jim je toliko mari, kolikor za lanski sneg. To so velike napake, vsled katerih ljudstvo mnogo trpi, tako duševno, kakor tudi gmotno. — Žal, da tudi pri nas ni vse tako, kakor bi imelo biti in bi labko bilo. Tudi pri nas so se vasilili v občinski zastop nekateri ljudje, ki niso za ta posel, ker imajo ali premalo pravega razuma, ali pa premalo ljubezni do občinskih svojih bratov. Ti so največ krivi, da se je napela tožba zarad občinskih pašnikov, ki traje uže od leta 1882, pa še ni rešena in sam Bog zna, kdaj je bo konec; to pa je gnano, da vseka občinskemu premoženju in posameznim prebivalcem globoko rano, katere ne bo tako lahko zacetiti. — Pri volitvah v občinski svet je bilo tudi mnogo nereda i neslogi, nekateri velemožje (?) so celo drugim glasove jemali in sebi si jih lastili; enako je bilo tudi pri županovoj volitvi, nekdo je dal glas celo sebi, pa vendar ni bil izvoljen, nazadnje pa smo dobili za župana moža, ki ni za ta posel. Enako se je godilo tudi v katastralnej površki občini, izvoljeni so bili skoraj sami sorodniki, kar ni postavno in pravično. Ljudstvo je vsled tega jako nezadovoljno, toliko bolj, ker imamo dosti sposobnih in dovolj poštenih mož, ki bi ljudstvu na srečo vladali občinske zadeve. Prihodnje leto utegne pri nas nastati kak »krah« in potem se boljšega nadejamo.

Iz srednje Istre. 24. decembra 1886. (Izv. dop.) Gospod urednik, prosim Vas, dajte malo prostora v Vašem razširjenem listu mojim vrsticam, da se mi malo oblađi kri, ki se kakor v vzburkanem morju valovi po mojih občutnih žilah pretaka. Da, vzburiti se se mora človek pri teh krivicah, ki nas Istrane dan za dnevom dave. Znano je gotovo vsem čitalcem »Edinosti«, da nam ne puščajo Karnjeli i Šarenjaki niti oddahnuti se v naši pravičnej borbi za obstanek. Pa prebili bi te, ko bi jih le oblasti ne podpirale. Tako je borba za nas toliko težja, vsaj mi. Vti ene, reci: ene oblasti, ki bi le nekoliko usmiljeno z nami postopala.

Najžešči boj napovedale so nam pa davkarje in sodnije.

Gospod urednik, morda je to dobro gnamenje, ker govoriti se, da se vsako živo bitje, ki je v zadnjih dibiljanjih, najbolj protivi smrti. Kaj, ko bi to bilo? Nikdo ne bi bil takoj vesel, kakor mi od pamtevka trpin. V Istri se dani, rumeno soluce vstane, da oživi na novo po dolgih bojih utrujeni naš rod. Pa čeprav se dani, čaka vedno še veliko novih bojev.

Culli ste morda, ako se zanimate za isteriske Slovane, kako davkarje z vojaško pomočjo trnjajo od kmeta že zastarelo desetino ali »žonera«. Marsikateri veselil se je letošnje dobre letine. Grozija je bilo vse polno in z istim nakanil je kmeti si opomoči. Ali isteriski kmet obrača, isteriske davkarje pa obrudi! Mesto, da bi ubožec sam trgal sladke jagode, poskrbela je to davkarji ter grozdje prodala, da si prisvoji »žonera«. Bog moj, koliko je bilo tukaj žalosti in britkih sojal! Tako je, če nam Bog da, vzemō nam pa naši upniki, da se z našimi žalji vesele. Pa, neka bude!

Prebili smo marsikatero grenko uro, prebjemo tudi to.

Znano je vsakemu, da je večina prebivalstva »Istri slovenska« in da bi mi černogorske čudi, bilo bi morda tukaj vse drugačije. Ne še piril bi se tuji jezik po vseh oblastih, kakor se. Slovenski spis od jedne uradnije je v Istri bila vran. Kmet razumeš ali ne razumeš, italijske spise moraš prijemati. Moraš? Ti to misliš, da, ali ne more te siliti nobeden, niti oni možičelj »ruječokapnik«. Uradnije so za nas, a ne mi za nje! Tudi g. minister za pravosodje dava nam pravo, ker izdal je toliko odlokov glede jezika v Istri. Pa kaj pomagajo odloki, ko primanjkuje uradnikov, ki bi počnavali naš jezik?! To je nekoliko res, nekoliko pa tudi ne. Naše ljudi pošiljajo više oblastnije v italijska mesta, tujce pa nam silę. Ako pa je kje kakšen uradnik naše krvi sin, to se pa on boji pomoći našemu jeziku do prava, koju ide. To je pač prazen strah!

V gradu B. imamo sedaj po tolikem pisarjenju in prošnjah pri sodniji pristava, koje je naše gore list. Njega hvale kmeti, vsaj zna lepo po naše se ž njimi pogovoriti. Ali to je vse, kar imamo od njega! Jezik v sodniških spisih ostal je isti, t. j. italijski. Zakaj ne pošilja on kmetom hrvatsko ali slovensko pisanih odlokov in pozivnic? Prihranil bi s tem ubožem dolge hoje in marskoji penez, in on ne bi zapadel gotovo pod nobeden paragraf. Za merit bi se s cer s tem onim pet Italija-

nom, ki ga obkulujejo, ali pomislil naj, da na dveh stolicah se ne more sedeti.

Mi imamo naše slovenske in hrvatske šole, čeprav so redko nasejane in z stensnim podkonom, ali vendar so. Naši otroci toraj lahko prečitajo vse uradne spise, ako bodo ti v naši materinščini.

Da se pa pride v okom pomankljivosti slovenskih uradnikov, položim to le na srce vseh narodnih pred. gg. duhovnikov in učiteljev, da izberi talentiranje, marljive in, če mogoče, premožnejših roditeljev (gimnazija je dolga in veliko pogoltne) sine, iste naj podučujejo v tem, kar je potrebno za vsprejem izpit na gimnazijo. Pol urice na dan je malo, ali krijet bo velika. Imeli bodo sevē s tem še precej muke, ali Bog jim naplati, zatirani naš rod bode jim pa večno hvaljen.

Še eno skromno željo imam do slovenskih rodoljubov v Istri. Čitali smo čestotnik, kako vspešno deluje po vseh slovenskih krajinah »Društvo sv. Cirila in Metoda«. Delovanje tega prekoristnega društva mora se protegnoti tudi na Istro, ker gotovo ni nikjer toliko potrebe bol, kakor pri nas. Nasprotniki naši vstanovili so si društvo »Pro Patria«, kojega svrba je poitaljanovati teh božih pet šol, ki jih imamo. Zajezimo to zelo nevarno društvo s podružnico »sv. Cirila in Metoda«. Ljubitebiti našega naroda, zlasti pred. gg. duhovnik in učitelji, ne preslišite mojega vpijočega glasa v puščavi; na noge, za narod, za mili naš jezik, katerega ptujec tako neusmiljeno gazi in po blatu valja. Pustite Vi gg. učitelji medsebojno mržnje in pikanja, koja ne prineso gotovo nobenega sadu. Vzemite si v vzgled česke učitelje, ki se v tolicih društvenih bore za prava svojega roda.

Gospod urednik, ohladil sem se. Z veselim oblijem gledam bodočnosti v oku, ker vem za gotovo, da nisem v zrak govoril. Vstrojimo si podružnico »sv. Cirila in Metoda« in ta bode velik korak k osvobodenju našega naroda iz krutih klešč Karnije sinov. In tedaj veselo vskliknem z neumrlim Preradovićem:

»Zora puca, bit že dana!«

Samo.

Domače in razne vesti.

Cesarjevič Rudolf z visoko svojo soprogo je 27. t. m. zjutraj ob devetih prišel v Opatijo. Pred vilo, kjer je izstopil, pogravil ga spoštiljivo deželni namestnik baron Pretis, potem pa je na parniku zaigrala vojaška godba narodno himno.

Odlikovanje. Načelnik višjega deželnega sodišča za Primorsko Def. cis prejel je v pripoznanje izvrstne službe red železne krone druge vrste; okrajni glavar v Poreču i namesništveni svetovalec Gumer pa o prilikl njegove vpokojitve v pripoznanje zveste in izvrstne službe red železne krone tretje vrste.

Imenovanja. Pri tržaškem policijskem vodstvu so bili imenovani: višji komisar Karol Pelzi policijskim svetovalcem, z naslovom in značajem višjega komisarja odlikovan policijski komisar Budin višjim komisarjem, in koncipist Karol Frenner policijskim komisarjem.

V seji tržaške trgovinske zbornice v 24. dan tega meseca sta bila izvoljena Teuschl in Schadelock kakor zbornička poslanca, ki se hosta udeleževala razprav z dunajsko vlado glede prevetja stavb in uprave občin skladisti.

Prašanje za stran vode. C. kr. okrajno glavarstvo v Postojini je dovolilo, da sine tržaška občina izvršita tista dela, ki završi vsakanje vode Reke mej Zgornjem Vremom in Škocjanom. S to dovolitvijo odpadejo tudi ugovori južne železnice in vodstva nabrežanskega vodotoka, a pravno prasjanje gledé Bistrice s tem ni še rešeno.

Obravnave pred porotno sodbo v Trstu se začelo 7. januarija 1887, v tem le redu: 7. Neža Maurich, ubožstvo. 8. Franjo Slapnik, težko telesno poškodovanje. 10. Nikola Fratta, tatvina. 11. Mihalj Flego, posilstvo, in 12. Josip Momolo, rop. Razun navedenih bodo še 4 obravnave ali 5 pred porotniki.

Veselica tržaškega bralega in podpornega društva v Politeama Rossetti v nedeljo, 26. t. m. je bila zastonit dobro obiskana; udeležilo se je okolo 800 osob, pa udeležilo bi se jih bilo morda še več, ako bi se bila vrška beseda kako soboto prve dni meseca. Intelligenc je bilo zastonit, tudi tujcev nekoliko, le delalcev in okoličanov je manj kalo.

Da se je pa k tujbu za ljudstvo ne-

ugodnemu dnevu našralo še toliko ljudi, temu je bila v prve vrsti uzrok radovednost, kajti želja, da bi enkrat v Trstu vidi osobje dramatičnega društva ljubljanskega, je pri nas uže starja. Igra »Nezgodne starega sameca« ni posebno srečno zbrana za naše občinstvo; kajti našega narodnega življenja bi bilo občinstvu bolj dopadalo. Gosp. Borštnik je v prvem aktu pokazal svoj dramatični talent in šolo; občinstvo se je

nad njim mnogo radovalo in postal je precej njega ljubljene, kar je dokazalo mnogo ploskanje in klicanje. — Gosp. Kočen nam je uže star znanec; on je v nekaterih ulogah naš najboljši slovenski igralec, kakor smo od njega pričakovali, umetje se samo ob sebi.

Gospica Zvonarjeva in Gostičeva iz

Ljubljane, oboj tako simpatični prikazni, ste nam tudi povsem ugajali, akoprem niste imeli niti posebne prilike pokazati v tej igri svojega dramatičnega talenta; ljubljanskim igralcem vrstni ste se pokazali tudi domači moči, gospica Kobalova in gosp. Borovčak, katerima še posebno čestitamo. Tudi gospica Grmova je bila na svojem mestu.

Opazovalo se je, da so nekateri igralci in igralke za to gledišče pretihov govorili in da je tu in tam nastala kaka nepravilna pavza, čemur pa se ni čuditi, ako se pomisliti, da je dualistično osobje imelo le eno skupno skušnjo, in uprav zato je želeti, da, ako še kedaj pridejo aktivni udje dramatičnega društva ljubljanskega v Trst, igrajo s čisto homogeničnim svojim osobjem. Nadejam se, da to ni prva in zadnja poskušnja, in da nas morda uže k malu zopet obiščejo ljubljanski prvi slovenski igralci ter nam napravijo par lepih predstav. Ni se jim batiti, da ne bodo simpatično sprejeti, ali da jim bude needinost trž. Slovencev Škodovala, katero needinost je tudi gosp. Borštnik grajal v svojih kupletih, in sicer na pravem kraju, kakor to na najlepši način kaže popis te veselice v »Triester-Zeitung«, ki druga slovenska društva toži policiji, da so preveč ekskluzivna, mej tem ko je tržaško bralno in podporno društvo nekam interenacionalno, — kar pa je le podla ovadba, ker tudi druga društva, akopram dobra slovenska, spoštujejo druge narodnosti in niso tako ekskluzivna, kakor jih nek priatelj sloga popisuje v »Triester«. Gospod Borštnik bi bil lahko svojim kupletom še dodal:

Navadno so tisti, ki vedno vpijajo,
Slogo in mir priporočajo,
Prvi, ki slogo razdirajo,
Osebnost, in strasti tirajo!

Zato pa se je nadejati po novem letu miru tudi ob strani bolj nemirnih duhov, katerih je povod kaj, ne le v Trstu, in ki, hvala Bogu vendar niso tako merodajni, da bi sicer mogli napredeti Slovencev v Trstu ustaviti. Naj še omenimo, da se je po igri začel živahan ples, ki je trajal do jutra.

Vožnja med Trstom in Benedkami se je začela redovito zopet 28. t. m. Parnik odplovil na obe strani vsak v torek, četrtek in soboto o polunoči.

O vojnej mornarici. C. kr. vojni brod Nautilus je prispel 26. r. m. v Suez.

Hrpeljska železnica bodo skraj brez dvombe do 30. juniju 1887. do deljana in v tem času izročena prometu; končana so uže vsa zemeljska dela in tudi podmoliti so uže obokani, postajne stavbe tudi uže pokrite; meseca januarja začeno polagati šine; tudi zvezna črta meje hrpeljske železnice tržaškim kolodvorom pri sv. Andreju in južnim kolodvorom se do te dobe labko izvrši, ker ne bo treba morja zasipati, ampak železnica bo držala ob bregu in le ponoči po tej črti vozila; največje delo bode pri novem mostu čez kanal.

Tržaške novosti:

Požar. V nedeljo opoldne je nastal ogenj podstrešju hišne št. 11 v ulici Sanitā, kjer je skladisče oglja. Ko so prispele ognjegasci, unela se je už streha, vendar se je kmalu posrečilo plamen začuditi. Škoda ni velika.

Poškoden samomor. 20letna pevkinja Vilj-Lmina Wolter iz Gradača je skočila na božični dan ob 8. uri zvečer z mola St. Carlo v morje. Dva mornarja avstrijske ladije »Crvignano« sta jej prihitela na pomoč ter jo šešila gotove smrti. Nesrečnico so odpeljali v bolnico, kajti misli se, da ni pri pameti.

Policijsko. Težaka Ivana R. so zaprli, ker je pretepjal na ulici Barriera v pisanosti 70letno prodajalko Marijo Podgornik. — »Gospoda« kontrolor Josip Barec in agent Karol S. sta se na trgu Caserma sprla zaradi neke gospodične ter si drug drugemu svoje nazore s palicami v butice zabijala. Sedaj labko v kamnici mirno dalje premišljajueta.

Javna dražba. V hiši št. 197 Chiabrila superiore se bodo prodajali zaradi dolžnega davača 29. in 30. t. m. 1 vol in razno pohištvo proti največji ponudbi za gotove novce. Dražba se prične ob 10. dopoludne. Slabo darilo k novemu letu.

Vabilo k občnemu zboru narodne čitalnice v Šmarji pri Kopru, koji se bodo obdrževali dne 2. januarija 1887. v čitalnici s sledenjem sporedno: 1. Predsednik pozdrav. — 2. Poročilo tajnikov. — 3. Poročilo blagajnikovo. — 4. Volitev dveh pregledalcev računov. — 5. Volitev novega odbora. — 6. Nasveti. — Začetek zborovanja ob 3. uri popoldne. Vsi p. n. gospodje unanjci, kakor i domači udje, koji niso še plačali zaostale društvenine, se opominjajo, da svojo dolžnost čim preje storite.

Velik požar. Javila se iz Liverpolja, da je pogorelo na sveti večer skališče Levijevo »An buon Marche«, ter znaša škoda nad 300.000 funfov šterlinov.

Brodolomi v letu 1886. V letošnjem letu se je doslej 1400 ladij razbilo ali potopilo. Največ nesreč na morju se je zgodilo predzadnjem teden v strašnem viharju ob angleških bregovih, 28 ladij se je razbilo, ali pa potopilo in okoli 100 ljudi utonilo.

Turški napredki. Turški modrijani se prepovedali razširjenje Schlosserjeve »občinske zgodovine«. Kaj so sedaj, v 20. izdaji tako nevarnega v njej našli, tega niti Allah sam ne bi mogel povedati. Vendar so se dosti dolgo promišljavali, kajti 19 iztiskov je izšlo, dokler so ti učenjaki spredeli, kaka nevarna knjiga je to!

Odkritoščnost. Nek gospodje napravili čez božične praznike izlet v odaljeno mesto. Najde tamto nevega znanca, kateri ga začuden vpraša, zakaj nemata svoje soprote seboj ko vendar za veselje popotuje. »Zato, ker bi šlo potem vse veselje trakom življati« odreže se mož in odide.

Poslano in odprava

učiteljski petorici v »Slov. Narodu« od 6. decembra t. l. (Konec).

Vi ste hoteli zaslužne in odlikovane cerkvene pevce kar skora baciti in počiniti, da bi le še v cerkvi gospodavati. A ker te so vam ni posrečilo, dohili ste pri glasoviru, katerega so vklipali tukajšnji pevci z denarom posojenim brez obresti od gospoda, kateremu

Saj ste tožili pevce pri županstvu in pri sodnji v Tolminu ter ste večkrat na pomoč klicali kazenski zakon, a dobili ste dolg nos. Samo na Dunaj še niste podvzeli korakova (ta fraza ni še germanizem, in hočeš drugi učiti!) Oni, katerega imenujete našega voditelja, ni naš voditelj, a on vas kje drugje potipa za obrekovanje. — Da, bolj nehvaležnih ljudi si ne moremo predstavljati, kakor ste vi Mož, kateri je bil do zadnjega časa čitalnični ud, katerega ste vi pred dvema letoma enoglasno izvolili za častnega čitaličnega učna, mož, kateri je toliko daroval farci cerkevi in toliko ljudem zaslužek priskrbel, ta mož, ta gospod, vaš posebni dobrotnik, vam je zda za sramotneža. Kajni to črna, prav črna nehvaležnost? Se ne pravi li to biti se po obrazu z lastno pestjo? (To pač osvitiuje čitalnični odbor, v katerem sedijo oni in njih pajdaši). — Veselice, katere so se prej pogosto vrstile, imele so ime »učiteljske veselice«, pri katerih so morali naši pevci tako delati, da so morali zaslužiti, če so se hoteli okrepčati, a nekateri so se zabavljali na veselčinistroške za to, ker so pri veselicah paradirali. Da so bili naši pevci glavni faktor veselic, vidi se iz tega, da niste mogli brez njih nič prirediti, k ljudu vašim trditvam v 47. št. I. »Soče«, da imate čitalnicu v polnej oblasti. Da ste bili kričači tudi v narodnem obziru, da se spoznovati iz posledic narodnega življenja, katero ste vi nepoklicani toliko let vodili. Predime: sad in rezultat onih časov treba je potegniti dolgo črto — (mlitus) Ne samo, da nam niste sploh k nič dobremu pripomogli, budi si v materialnem ali narodnem obziru, marveč ugrabil ste nam še to, kar smo hraniči z latiničarjem Gregorčičem in † Pagliaruzzi-ja, vi ste nas prisili na namreč, da smo se odtegnili prej slovečej kot narodni čitalnici. Ako bi imeli še čitalične pravice, prabali bi, kako je s čit. blagajno, kje so stari zakoni, kje knjižnica, katero je osnoval ē. g. Gregorčič, kje znamenita kronika, ali se še kaj vidi na narodnem trobojnici iz paljevine, ali je še kateri last nepokvarjen na glasovičju? itd. — Precej se bo smela imenovati čitalnica »narodna čitalnica«, kajti, kakor pravijo, ginejo novine iz njih, kakor kafra in sicer za razne potrebe! — O kar gospodujete tu pri nas, ne zapazujemo prav nič, za kar bi vam bili hvaležni, pač pa ste nas že davno preje prisilili v to, da vam moramo dati javno nezavrnico ter vas tužnim srečem izključiti iz naših sredstev in iz vrste naših domaćinov (kakor tudi sami želite).

Vi ste z svojim poslanim le potrdili naše prejšnje izjave. Ker vam je resnica in pravica le peto kolo in vaše geslo le naša poguba — pretrgana je naša vez z vami. (Ko nam pošljete onih sto goldinarjev, bomo pa bot. Amen).

V Kobaridu dne 21. decembra 1886.
Prav mnogo Kobaridcov.

Dunajska Borsa

dne 28. decembra.

Enotni drž. dolg v bankovcih	82	gl	60	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	83	•	20	.
Zlata renta	111	•	90	.
5% avst. renta	100	•	70	.
Delnice narodne banke	877	—		
Kreditne delnice	293	•	80	.
London 10 lir sterlin	126	•	20	.
Napoleon	9	•	97	.
C. kr. cekini	5	•	97	.
Krdržavnih. mark	61	•	90	.

Ljubljanski Zvon.

Gld. 4.50.

Gld. 2.20. -- Gld. 1.15.

Voščilo in priporočilo.

Visokočastiti duhovščini, in vsem cerkevnim predstojnikom, vošči podpisana srečno novo leto, in prip roča svojo bogato zaloga raznovrstnega blaga, vsakakoršno cerkveno običaj, posebno lepe svilne izdelke za handera, baldahine itd. Podpisana sprejema in vestno izvršuje vsako določno naročilo, in sicer ročno in poštano, kolikor mogoče po najnižji ceni.

Prosi tudi visokočastito duhovščino, naj blagoviti vsa naročila pridržati njene pa oddajati onim potovalnim agentom, kateri so vse z židi v zvezzi.

Ana Hofbauer.

kupčija s cerkvenim blagom

6-1 v Ljubljani, gledališke ulice št. 4.

Javna zahvala.

Vsem prijateljem in znancem, ki so o zgubi moje nepozabljive soproge meni in mojim svoje sočutje skazali, izrekam presečno zahvalo
v imenu žaljuče rodbine
Dr. Stanko Sterger.
V Logatu, 26. decembra 1886.

LA FILIALE della BANCA UNION

TRIESTE

s'occupa di tutte le operazioni di Banca e
di Cambio valute.

a) Accetta versamenti in conto corrente:

Abbuonando l'interesse annuo:

per Bancnote 3¹/₄ %, con preavviso di 5 giorni

3¹/₄ " " 12 "

3¹/₄ " a sei mesi fisco

per Napoleon 2¹/₄ % con preavviso di 20 giorni

3 " " 40 "

3¹/₄ " " 3 mesi

3¹/₄ " " 6 "

Per le lettere di Versamento in circolazione il nuovo tasso d'interesse andrà in vigore a partire dal giorno 18. 25. aprile, 3. 23. maggio, 13. luglio e 13. ottobre a seconda del preavviso.

Trieste 13 Aprila 1886.

Warrants.

BANCO GIRO

abbuonando il 3% interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a florini 20.000 a vista verso cheques; importi maggiori preavviso avanti la Borsa.

Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versi enti fatti a qualsiasi ora d'ufficio la aiuta del medesimo giorno.

Assume pel proprio correntisti l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro la facoltà di domiciliare effetti presso la sua cassa franco d'ogni spesa per essi.

b) S'incarica dell'acquisto e della vendita di effetti pubblici, valute e divise, nonché dell'incasso d'assegni, cambiali e coupons, verso 1¹/₂ % di provvigione.

c) accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.

La Filiale della Banca Union

(Sezione Merci) s'incarica dell'acquisto della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warants.

2-2-2

Filijala tovarne

G. Tribaudeau

odlikovan tovarničar

Paris Besançon in Bordeaux

Corsa 7. I. nadstr. na levo hiša Parente.

Bogato skladishe ur komeju se tekmovalja ne trba batiti.

Ure iz kovine gl. 2, Remontvirke iz Nikla gl. 3.25. Remontvirke srebrne gl. 6.25. Srebrne verižice iz 2 gl. dalje.

To skladishe razpoliži na zahtevanje ure, prosto od pošti in od gl. 2 do gl. 2000.

Filijala G. TRIBAUDEAU popravlja vsake vrstne ure po sledilečih cenah in jamči za eno celo leto.

Pobiranje ur od gl. 1.25 naprej
Eno pero • .75
Eden rubin kamen • .50
Navadno steklo • .10
Isto patent. • .15
Zaloga orodja za urarje.

Zdravilni plašter

(cerot).

Ozdravi temeljito vsako rano, bodisi še tako zastarana in kronicna in tudi take, ki so uže spremnile v raku, ustavlja še tako močan glavobol, vse bolečine živeev in revmatizma v zgloboh, čudejno pomaga v bolečinah materinskih itd. 50 letna skušnja z izvrstnim usp. hom. kakor razvidno bo neštevilnih spračih, katere se morejo pokazati vsakemu — dobiva se le v lekarni —

Rovis, Corsa št. 47.

Velika zaloga Šivalnth strojev, izvorni za vsako porabo.

Skladišče trdnih blagajnic, koje ni mogoče razbiti a sigurne so proti ognju. Velik izbor svetlinic za petroloje, finih in prostih, za obesiti in za prenosa. Prodaja vsakovrstnih priprav za popravljanje in pripravljanje strojev, s posebno delavnico kovača in mekanika; prejemajo se poprave vsakovrstnih strojev pri

Podpisani opozorje slavno občinstvo na svojo

trgovino z dezniki

v ulici Barriera vecchia št. 18 z bogato zbirko svilenih, volnenih in bombažnih težnikov. Svinati od f. 250 naprej, volneni od f. 1.40 naprej, bombažni od 80 kr. naprej. — Tudi popravlja prav po cent dežnike in solnčnike. 104-39

Giulio Grimm.

FILIPU BATICHU

T st. via dell' Acquedotto št. 23.
Naročbe izvršujejo nemudoma povzetjem.
Cene ne boje se konkurenco. 10-

Na obroke!

(72-28)
daje pohištvo tapecarije, razno strižno-blago za oblike, ure vsake vrste

M. Coreni

via della Legna št. 1 P. II.

C. k. notar 3-3

VIKTOR VESEL

e olprl svojo pisarno v ulici S. Nicolo
St. 1. v II. nadstropju.

Kava Mohara Goldschmid.

je najzdravje in najukusnejša in najbolj tečna ter se pridaže kavi. V sebi ima dosti tvarin ki jačijo želodec ter se podaja kot najboljša pribava kavi, kar se jih pozná.

Rabite primešajoč trem žlicam navadne kave 1 žlica kave G. Mohara Goldschmid.

Ta kava se prodaja v prodajalnicu kave, čaja in vzhodnega sadja gosp. Ad. Goldschmid e C., Marka uknjizene Trst ulica Caserma št. II. tvornice, kakor tudi v vseh boljših prodajalnicah jestvin po naslednjih cenah: Zavoji po 500. 250. 126. 90 gramov

• 28, 14, 7, 5 kr.

Kava Mohara Goldschmid in tvorničke znamke. 4-6

Nič več zobobolov.

Voda za zote lekarničar G. B. Rovis ozdravi lipoma vsak največi zobobol, zabrani narejenje tartara in gnijilje zob ohrani bele, očisti zahnre in čisti ustni dih. Na prodaj v lekarni ROVIS Corso 47 po 50 kr. steklenica.

LA FILIALE IN TRIESTE

dell'I. r. priv.

Stabilimento Austr. di Credito

per commercio ed industria.

VERSAMENTI IN CONTANTI

Banconote:

2¹/₄ % annuo interesse verso preavviso di 4 giorni

3 " " " " 8 "

3¹/₄ " " " " 30 "

Per le lettere di versamento attualmente in circolazione, il nuovo tasso d'interesse comincerà a decorrere dalli 27 corrente, 31 corrente e 22 Novembre, a seconda del rispettivo preavviso.

Napoleoni:

2¹/₄ % annuo interesse verso preavviso di 30 giorni

3 " " " " 3 mesi

3¹/₄ " " " " 6 "

Banco Giro:

Ban onote 2¹/₄ %, sopra qualunque somma Napoleoni senza interessi

Assegni

sopra Vienna, Praga, Pest, Bruna, Troppavia,

Leopoli, Lubiana, Hermannstadt, Innsbruck, Graz, Salisburgo, Klagenfurt,

Fiume Agram, franco spese.</p